

منطق بومی

دکتر عظیم محبی

در شماره قبل با مهم ترین عنصر برنامه ریزی درسی در سطح مدرسه، یعنی نیازسنجی، آشنا شدیم. در این شماره موضوع منطق را پی می گیریم.

تحلیل وضعیت موجود، ابعاد مسئله تشریح می شود.

یکی از مفاهیم اصلی و مهم در اسناد تحولی آموزش و پرورش، توجه به توسعه فرهنگ کار و آموزش مهارت های کارآفرینی به دانش آموزان است. بر اساس سیاست های اقتصاد مقاومتی نیز می توان اذعان داشت مدرسه ها باید نسبت به تربیت نسلی فکور و کارآفرین هم تریبند.

در عین حال، تعلیم و تربیت، در ساحت اقتصادی و حرفه ای به این موضوع توجه کرده است.

به صورتی خیلی کلی و ساده می توان در خصوص تعریف کارآفرینی در مدرسه گفت: «تربیت ویژگی ها و مهارت های کارآفرینی».

بررسی ها نشان می دهد، در برنامه های درسی و فعالیت های فرهنگی دوره ابتدایی و متوسطه اول به این مقوله کمتر توجه شده است. برنامه ویژه مدرسه فرصت خوبی است تا این موضوع مورد آموزش قرار گیرد. ویژگی ها و مهارت های آموزش کارآفرینی در گام نخست باید به صورت تلفیقی و درهم تنیده و با روش های تدریس و فعالیت های فرهنگی مدرسه مورد عنایت قرار گیرند. لذا توجه به کارآفرینی در آموزش و پرورش و مدرسه ها اصولاً یک رویکرد است. همه معلمان و مربیان باید با این موضوع آشنا شوند تا بتوانند روش های تدریس و فعالیت های فرهنگی مدرسه را براساس این رویکرد بازطراحی کنند.

در عین حال می توان از طریق فرصت برنامه ویژه مدرسه، به طور مستقیم مهارت های کارآفرینی را آموزش داد. در سال جاری این کار در این مدرسه انجام خواهد شد.

پی نوشت ها

- ملکی، حسن (۱۳۹۸). نظریه فطرت گرایی. انتشارات مدرسه. تهران.
- مبانی نظری سند تحول. ص ۱۳۹.
- راهنمای برنامه ویژه مدرسه. ۱۳۹۸.
- محبی، عظیم (۱۳۹۸). تربیت مهارت های تفکر و کارآفرینی. مرات.

در برنامه ویژه مدرسه بر محورهای ادامه تأکید شده است:

- منطق برنامه (بیان مسئله و ضرورت)
- اهداف برنامه
- محتوای برنامه یا شرح فعالیت
- حجم زمانی و چگونگی زمان بندی اجرا
- موضوعات پشتیبان در برنامه درسی تجویزی
- گروه مخاطبان
- فرصت های یادگیری
- پیش بینی منابع و امکانات مورد نیاز
- مجری و ارائه کننده برنامه
- عملکرد مورد انتظار از دانش آموزان و نحوه ارزشیابی

در ادامه جلسه شورا، ضمن تبیین مفهوم منطق، نحوه نوشتن منطق برای موضوعات گوناگون تمرین شد. برای موضوع آموزش مهارت کارآفرینی، متنی به صورت زیر تولید شد.

منظور از منطق همان بیان مسئله و ضرورت موضوع مورد آموزش است.

همان طور که در هر طرح پژوهشی، بیان مسئله و ضرورت آن توضیح داده می شود، برای واحد یادگیری نیز باید منطق و دلایل آموزشی موضوع مورد نظر را توضیح دهیم. به عبارت دیگر، ضمن

مدیر مدرسه شورای معلمان را تشکیل داد. ضمن تشکر از تلاش های آن ها، مدرس کارگاه آموزشی را معرفی کرد و از ایشان خواست کار خود را شروع کند. مدرس کارگاه از همکاران خواست در قالب چند گروه درباره موضوعات زیر گفت و گو کنند:

۱. تعریف برنامه درسی
۲. عناصر برنامه درسی

پس از نیم ساعت کار تیمی، هر گروه برداشت خود را بیان کرد. مدرس، ضمن تأیید نظرات همکاران، نکات زیر را بیان کرد:

- برنامه درسی در یک معنای کلی یعنی طرحی برای یادگیری در معنای کامل تر؛ یعنی طرحی برای تربیت^۱

- برنامه درسی در یک تعریف جامع تر، براساس مبانی نظری سند تحول^۲، به مجموعه فرصت های تربیتی اطلاق می شود که دانش آموزان برای کسب شایستگی در معرض آن ها قرار می گیرند. برای کسب شایستگی ها نیازمند برنامه ریزی هستیم. عناصر اصلی برنامه ریزی درسی شامل هدف، محتوا، روش و ارزشیابی هستند. اما در عمل عناصر دیگری هم مدنظرند.